

Türk karasularında oluşan kirlilik cezaları ve yeni yıl güncellemeleri

Denizcilik sektörü özelinde, sıklıkla karşılaşılan rizikolardan biri kirliliğe sebebiyet verilmesi neticesinde gemiye uygulanan idari para cezalarıdır. Geçtiğimiz günlerde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın "2872 sayılı Çevre Kanunu Uyarınca Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Tebliği" Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Konu tebliğ ile, Çevre Kanunu'nun 20.maddesinde yer alan kanuna aykırılık hallerinde uygulanacak yeni idari para cezalarının miktarları, %36.2 oranında artırılmış olup, bu yaptırımlar 01.01.2022 tarihinden itibaren uygulamaya konmuştur. Tebliğin eki olan tarifede, denize sızan/bırakılan maddenin içeriği ve geminin tonajına göre kategoriler mevcuttur. Uygulanacak yaptırımlar, geminin tüzel bir kişiye ait olması halinde ve 3 sene içerisinde bir geminin kirliliğe sebep olma durumu tekrerrür ettiği hallerde çeşitli oranlarda arttırılmaktadır. Kirliliğin oluşması durumu tespit edildiğinde, uygulanacak idari para cezasının yanında, başkanlığının, Limanlar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik kapsamında yukarıda bahis olunan tarifeden bağımsız olarak kendi takdir yetkisi altında ve 5,000.000TL'ye kadar para cezası uygulayabilme yetkisidir. Bunun yanı sıra, kaptan aleyhine cezai işlemlerin de başlatılabilmesi ihtimal dahilindedir.

Bilindiği üzere, su aracından bırakılan veya sızan herhangi bir maddeden kaynaklanan sorumluluklar dolayısıyla oluşan idari para cezaları, genel itibarıyla P&I sigortası teminatı altındadır.

Bu nedenle oluşan ziya, hasar veya bulaşmanın önlenmesi veya azaltılması için alınacak makul önlemler ve kirliliğin temizlenmesi masrafları ile bu durumu engellemeye yönelik makul önlemlere ilişkin masraflar da teminat altındadır.

Sigortalının Türk hukuku mevzuatı ve emredici kurallarına, ahlaki değerlere kamu düzeni veya kişisel haklara aykırı hareketinden kaynaklı talepler, geminin haddinden fazla yüklenmesi, kanuna aykırı balıkçılık, sigortalının veya işletenin şahsi kusuru veya pervasız hareketi ile zararın meydana gelmesi, sigortalı su aracının izin verilmeyen sulara girişi ve deniz trafiği kurallarına uymaması sebebiyle kesilen cezalar teminat dışıdır.

Böyle bir durumla karşılaşıldığında, geminin tutuklanması riskini bertaraf etmek için yapılması gereken cezanın ivedilikle ödenmesi yahut idareye uygun bir garantinin sunulmasıdır. Uygulamada idare tarafından kabul edilen garanti içeriği değişkenlik göstermekte olduğundan, garanti içeriğinin ilgili Liman Başkanlığı ile mutabık kalınan metin olduğundan emin olunmalıdır. Kanun, idari yaptırıma itiraz için 30 günlük süre

Av. Elif KAÇAR, LLM

Hasar Departmanı – Müdür Yardımcısı

+90 850 420 81 36 (D.243)
elif.kacar@turkpandi.com

2008 yılında İstanbul Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi mezuniyeti sonrası, İstanbul Barosu'ndan ruhsatını alarak deniz ticareti alanında meslek hayatına başladı. Akabinde Londra, Kingston Üniversitesi'nde Uluslararası Ticaret Hukuku master programını tamamlayarak, avukatlığa devam etti. Mart, 2016'dan beri Türk P&I hasar departmanında görev yapmaktadır.

TURKP&I

vermektedir, ancak bu itiraz gemiye yaptırım uygulanmasına engel teşkil etmemekte olduğundan, ceza süresi içerisinde derhal ödenmelidir. Cezanın tebliğinden itibaren 30 gün içerisinde ödenmesi halinde, cezanın yalnızca ¾'ü tahsil edilmektedir.

Denizcilik alanında yayınlanan birçok sirkülerde, kirliliğin oluşmasını önlemek için işletmelerin alabileceği önlemler sıralanmaktadır. İşletmelerin uluslararası standartlara, IMO sözleşmelerinde belirlenen kriterlere ve seyir yaptıkları bölgelerin mevzuatına göre tatbik etmekle yükümlü olduğu kurallar ve risk önleyici teknik detaylar kadar personelin uygun eğitimi de hasarları önlemede büyük önem taşır. (Türk P&I, Şubat 2020 sirkülerinde detaylı teknik bilgileri bulabilirsiniz.) Alınan tüm tedbirlere rağmen hasarın gerçekleştiği durumlarda ise, hasarı minimize etmek için alınacak tedbirler ve deniz kirliliğinin temizlenmesi için alınacak hızlı ve efektif aksiyonlar önem taşır. Çevre Kanunu, kirliliğin giderilmesini teşvik için "Cezai Hükümler" başlıklı 20.maddesinde kirliliğin oluşmasını müteakip gemi veya deniz aracının kendi imkânları ile neden olduğu kirliliği giderdiğinin tespit edilmesi durumunda, idarî para cezası 1/3 oranında uygulanacağı belirtilmektedir. Bu hükmün uygulanması otoritelerin takdir yetkisinde olduğundan, uygulamada yeknesak bir tavır bulunmamaktadır. Ancak, kirliliğin giderildiğinin tespitinin mahkeme kanalıyla yapıldığı durumda, cezaya itiraz süreci için gemi lehine kuvvetli bir delil oluşacaktır. Yeni tarife aşağıdaki şekildedir:

Bu Kanunda öngörülen yasaklara ve sınırlamalara aykırı olarak ülkenin egemenlik alanlarındaki denizlerde ve yargılama yetkisine tâbi olan deniz yetki alanlarında ve bunlarla bağlantılı sularda, tabii veya sunî göller ve baraj gölleri ile akarsularda; 1) Petrol ve petrol türevleri (ham petrol, akaryakıt, sintine, slaç, sloop, rafine ürün, yağlı atık vb.) tahliyesi veya deşarjı yapan tankerlerden	bin (dahil) gros tona kadar olanlar için gros ton başına 901.56 Türk Lirası
	bin ilâ beşbin (dahil) gros ton arasında olanlara, bu miktar ve ilave her gros ton başına 225.39 Türk Lirası
	beşbin gros tondan fazla olanlara ise, yukarıdaki miktarlar ve ilave her gros ton başına 22.52 Türk Lirası
Kirli balast tahliyesi yapan tankerlerden	bin (dahil) gros tona kadar olanlar için gros ton başına 164.25 Türk Lirası
	bin ilâ beşbin (dahil) gros ton arasında olanlara bu miktar ve ilave her gros ton başına 32.76 Türk Lirası
	beşbin gros tondan fazla olanlara ise, yukarıdaki miktarlar ve ilave her gros ton başına 5.2 Türk Lirası
Petrol türevleri (sintine, slaç, sloop, akaryakıt, yağlı atık vb.) veya kirli balast tahliyesi yapan gemi ve diğer deniz vasıtalarından	bin gros tona kadar olanlar için gros ton başına 450.78 Türk Lirası,
	bin ilâ beşbin (dahil) gros ton arasında olanlara bu miktar ve ilave her gros ton başına 90.16 Türk Lirası
	beşbin gros tondan fazla olanlara ise, yukarıdaki miktarlar ve ilave her gros ton başına 22.52 Türk Lirası
Katı atık bırakan veya evsel atık su deşarjı yapan tanker, gemi ve diğer deniz araçlarından	bin (dahil) gros tona kadar olanlar için gros ton başına 225.39 Türk Lirası
	bin ilâ beşbin (dahil) gros ton arasında olanlara bu miktar ve ilave her gros ton başına 45.08 Türk Lirası
	beşbin gros tondan fazla olanlara ise, yukarıdaki miktarlar ve ilave her gros ton başına 22.52 Türk Lirası

Denizlerimizin temiz kalması dileğiyle.